

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

Střední škola obchodu,
služeb a podnikání
a Vyšší odborná škola

Kněžskodvorská 33/A, 370 04 České Budějovice

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Jméno autora: Mgr. Věra Kocmanová

Datum vytvoření: 17.4.2013

Číslo DUMu: VY_12_INOVACE_25_CJ_NP1

Ročník: I.

Český jazyk a literatura

Vzdělávací oblast: Jazykové vzdělávání a komunikace,

Estetické vzdělávání

Vzdělávací obor: Literatura

Tematický okruh: Česká literatura ve 2. polovině 19. století

Téma: Jan Neruda, Povídky malostranské, Přivedla žebráka na mizinu

Metodický list/anotace: Rozbor povídky za pomoci ukázek s použitím interaktivní tabule

JAN NERUDA

POVÍDKY MALOSTRANSKÉ

PŘIVEDLA ŽEBRÁKA NA MIZINU

○ PŘIVEDLA ŽEBRÁKA NA MIZINU

„Chci psát událost smutnou, ale hledí mně do ní co veselá iniciála obličej páně Vojtíškův. Obličej tak zdravě svítivý a do červena lesklý jako nedělní pečínka, politá čerstvým máslem. A takhle k sobotě – pan Vojtíšek holil se jen v neděli -, když už mu bílé vousy po kulaté bradě zas řádně vyrazily a jako hustá smetana se skvěly, zdál se mně být ještě hezčí... Vůbec se mně pan Vojtíšek líbil velmi, jeho modré oči zářily tak upřímně, celá jeho tvář byla jakoby kulatým, upřímným okem.

Pan Vojtíšek byl žebrák. Čím byl předtím, to nevím. Ale žebrákem musil být dle toho, jak byl po Malé Straně znám, již dlouho, a podle svého zdraví mohl jím být ještě dlouho, vypadal jako buk.“⁽¹⁾

KDO JE VYPRAVĚČEM?

JAKÝ JE JEHO VZTAH K PANU VOJTÍŠKOVÍ?

„Za týden prožebal se vždy celou Malou Stranou. Měl všude přístup, a jakmile zaslechla hospodyně venku jeho měkký hlas, nesla mu hned ochotně svůj trojník. Trojník, půl dobráků, to bylo tenkrát dosti mnoho...A pak si zašel někam se najíst, věděl, kde po řadě mu nechají plný hrnek od oběda.“⁽²⁾

JAK SE CHOVALI MALOSTRAŇÁCI K PANU
VOJTÍŠKOVÍ?

„Té říkali „baba miliónová“. Jiné žebračky slibovaly, že pánbůh darovanou jim almužnu zaplatí jim stotísíckrát, ona šla hned do „miliónů a miliónů“...

„Pane Vojtíšku, my dva bychom mohli být ještě šťastni. – Vy jste tak samoten, pane Vojtíšku, nikdo vám neposlouží. Vy máte všude přízeň, máte tuze moc dobrých lidí. Vidíte, já bych se k vám přistěhovala. Kus peřin mám.“

Pan Vojtíšek mezitím pomalu vstával. Už tu stál rovně a pravicí si narovnával kožené stínidlo své čepice. „Radš utrejch!“ vyhrknul konečně a obrátil se bez pozdravu.

Pak si Miliónová stáhla plachetku až po bradu a seděla dlouho nepohnutě. Snad usnula.“⁽³⁾

KDO A CO NABÍDL PANU VOJTÍŠKOVÍ?

JAK ON REAGOVAL?

„Divné zvěsti začaly se najednou šourat Malou Stranou. A koho se dotkly, šrabal se za uchem. „Pan Vojtíšek,“ znělo často v rozpravách a za chvíli zas jsi slyšel: „Pan Vojtíšek!“

Brzy jsem zvěděl všeho. Pan Vojtíšek prý nebyl ani chud. Pan Vojtíšek prý měl tam za vodou, na Františku dva domy.

Blázny si dělal z dobrých malostranských sousedů! A po tak dlouho! Nastala rozhořčenost. Mužští se zlobili, cítili urážku, styděli se, že byli lehkověrní. Ženské ještě váhaly, Dobrá tvář Vojtíškova zdála se jim přec příliš upřímná.

Ale přišel dodatek zvěsti. On prý má také dvě dcery a ty prý dělají slečny. Nosí jen samé rukavičky a jezdí do Stromovky. To rozhodlo i u ženských.“⁽⁴⁾

KDO A CO ZAČAL TVRDIT O PANU VOJTÍŠKOVI?

KDY SE NA NĚJ ROZLOBILY I ŽENY?

„Bylo mrazivé únorové jitro. Venku ještě šero, okno samý tlustý, květnatý led, v němž se oranžově odrážel svit z protějších kamen. Před domem zaharašil vozík a zaštěkali psi. „Doskoč mně pro dva žejdlíky mlíka,“ velela matka. „Ale zaobal si krk.“

Venku stála mlíkařka na vozíku a za vozíkem stál policajt pan Kedlický. Kus lojové svíčky svítil tiše v čtyřhranné, skleněné lucerně.

„Ano,“ odpověděl, „našli jsme ho po půlnoci na Oujezdě vedle kanonýrských kasáren. Byl nadobro zmrzlý a dali jsme ho do umrlčí komory ke Karmelitánům. Měl jen rozedraný kabát a kalhoty, ani košili neměl.“⁽⁵⁾

JAK SKONČIL PŘÍBĚH PANA VOJTÍŠKA?

ODPOVĚDI

- Příběh vypráví autor, byl ještě dítě a pana Vojtíška měl rád.
- Malostranáci si pana Vojtíška oblíbili, měl se tam dobře.
- Jiná žebračka mu nabídla, že by mohli spolu žít.
- Pan Vojtíšek ji velmi příkře odmítl
- „Baba miliónová“ ho začala pomlouvát, že je bohatý.
- Zpočátku tomu ženy nechtěly věřit, ale když se začalo šířit, že má marnotratné dcery, přestaly mu dávat jídlo i peníze.
- Pan Vojtíšek umrzl.
- Vypravěč byl ještě dítě.

POUŽITÁ LITERATURA, CITACE

- NERUDA, Jan. *Povídky malostranské*. Praha: Státní nakladatelství dětské knihy, 1956⁽¹⁾ ⁽²⁾ ⁽³⁾ ⁽⁴⁾ ⁽⁵⁾
- Zdroj klipartů: MS Office, Verze : 14.0.6123.50

